

COVID-19

Цифри і факти

75 445 щеплень проведено за минулий тиждень (на 23,9 % менше ніж попереднього тижня)

15 362 695 осіб в Україні отримали дві дози вакцини від початку кампанії

■ Статистика захворюваності (31.10–03.11 2022 р.)*

9 587 підтверджених випадків, усього

996 підтверджених випадків серед дітей

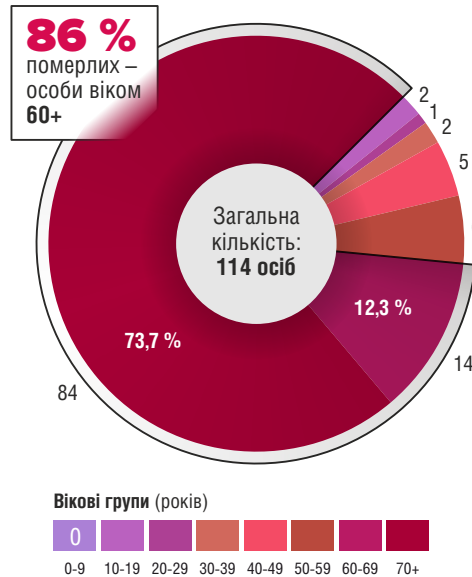
114 померлих, усього

2 померлі дітини

1 990 госпіталізовано

* Із технічних причин статистика захворюваності подана за період із 31.10.2022 по 03.11.2022. Динаміка показників через зміну діапазону їх фіксування буде доступно через два тижні.

■ Кількість померлих у вікових групах (31.10–03.11 2022 р.)

■ Показники вакцинації

16 173 912 українців отримали хоча б одну дозу вакцини з початку вакцинальної кампанії

2 723 672 особи в Україні отримали першу бустерну дозу

116 758 осіб в Україні отримали другу бустерну дозу

33 762 особи отримали додаткову дозу вакцини

Джерело: ЦГЗ МОЗ України

■ Позиції НТГЕІ

НТГЕІ № 23-12/2021 Тактика вакцинації вагітних
Позиція НТГЕІ щодо тактики вакцинації вагітних, які отримали першу дозу вакцини **СогонаVac** до настання вагітності.

- Вакцинація вагітних проти COVID-19 є важливою з огляду на високий ризик тяжкого перебігу хвороби у вагітних.
- Необхідно суворо дотримуватися протипоказань, які зазначені в інструкції з використання вакцин проти COVID-19, що схвалені в Україні до застосування.
- У разі виникнення ситуації, коли чергова доза вакцини проти COVID-19 не може бути введена вагітній через наявність зазначеного в інструкції конкретної вакцини протипоказання, для чергової дози / завершення вакцинації проти COVID-19 може бути використана вакцина інших виробника / платформи, що не протипоказана при вагітності. Перевагу необхідно надавати вакцині на мРНК-платформі.
- Мінімальний інтервал, із яким може бути введена наступна доза вакцини проти COVID-19 за гетерологічною схемою, має становити 28 днів.
Введені дози вакцин за гетерологічною схемою зараховуються як повноцінна завершена вакцинація проти COVID-19 без необхідності знову розпочинати схему вакцинації.

Джерело: phc.org.ua

■ Новини науки

1. Проходить тестування назальної вакцини проти COVID-19

Розроблена Єльським університетом назальна вакцина може допомогти зміцнити імунну відповідь на COVID-19 у попередньо вакцинованих тварин і зменшити передачу вірусу – йдеться в повідомленні від дослідників Єльського університету в журналі Science від 27 жовтня 2022 року. Такий підхід відомий як «Prime and Spike» і призначений для активізації імунної відповіді в дихальній системі, яка першою заражається вірусом.

Наявні наразі вакцини, які більшість людей отримали для захисту від інфекції COVID-19, забезпечують захист від тяжкого перебігу захворювання. Однак цей захист, як правило, слабшає приблизно через чотири місяці, залишаючи людей сприйнятливими до інфекції і нових варіантів вірусу.

«Назальна вакцина сприяє розвитку імунітету в дихальних шляхах, яка може швидше реагувати на інфекцію», – сказав д-р Бенджамін Голдман-Ізраелю, доцент кафедри медицини (інфекційні захворювання) Єльської школи медицини та співавтор проекту. «Створюючи імунітет на слизовій оболонці, вакцина допомагає зупинити вірус у точці його входу».

Джерело: news.yale.edu

■ Компетентно

Про хід вакцинальної кампанії проти COVID-19 у сучасних умовах, зокрема з огляду на стан медичної інфраструктури, яка піддається атакам у ході війни, а також загалом про зміцнення системи епіднадзора за інфекційними хворобами – запитання до міністра охорони здоров'я України **Віктора ЛЯШКА.**

Пане міністре, як Ви оцінюєте хід вакцинальної кампанії проти COVID-19 від початку і до сьогодні?

– Пандемія COVID-19 припала на період першої фази реформування системи охорони здоров'я в Україні. І наші стартові позиції у вакцинації проти COVID-19 були набагато слабшими порівняно з країнами Європи, Ізраїлем чи США. Це зумовлено, насамперед, набагато нижчою прихильністю населення до вакцинації. Попри це, з основними завданнями – мінімізувати випадки тяжкого перебігу захворювання, знизити смертність і втримати стійкість медичної системи – в цілому ми впорались. Варто зауважити й успіхи, які стали переломними моментами на цьому шляху.

По-перше, ми подолали певні стереотипи, коли впровадили пункти масової вакцинації населення. Для нашої країни це був новий досвід, і це максимально наблизило вакцинацію до людей. Ми прибрали певний бар'єр – незручність. Наприклад, ви на роботі, коли працює амбулаторія. І, навпаки, у вихідний ви були б готові прийти на вакцинацію, але амбулаторія не працює. В амбулаторії можуть бути черги через візит людей з різних причин. Вакцинація стала ближчою і комфортнішою – наприклад, візит у ТРЦ дозволяв не лише зробити покупки, а й отримати захист від коронавірусної хвороби.

По-друге, ми відновили роботу мобільних бригад з вакцинації, і дали можливість зробити щеплення маломобільним громадянам і тим, хто мешкає у віддалених регіонах.

По-третє, ми розвінчали давній в Україні міф, ніби вакцинувати можна лише абсолютно здорових людей. І отримали досвід, що насправді в першу чергу варто захищати і вакцинувати людей, які мають хронічні патології. І багато хто з медиків лише під час пандемії COVID-19 змінив своє ставлення до вакцинації і почав дбати про захист пріоритетних груп.

Нещодавно прийнято Закон України «Про систему громадського здоров'я», який довго був на слуху як «законопроект № 4142». Які важливі зміни запровадить цей документ?

– Цей закон кардинально змінює підходи до збереження життя та здоров'я людей, наближає нас до найкращих практик країн із високою тривалістю та якістю життя населення. Він упорядкує систему епіднадзора за інфекційними хворобами, зокрема за інфекціями, яким можна запобігти за допомогою вакцинації. Закон набуде чинності з жовтня наступного року, і за цей час належить виконати значний обсяг роботи з розробки підзаконних актів.

Вакцинація – одне з найважливіших питань цього закону. В ньому зафіксовано, що профілактичні щеплення проти інфекційних хвороб проводяться відповідно до календаря щеплень, який затверджує МОЗ України. Тож закон дозволить ефективніше реагувати і на стримування пандемії COVID-19, і на нові виклики, які можуть очікувати нас у майбутньому.

Яка наразі ситуація з вакцинацією проти COVID-19 на територіях, медична інфраструктура яких постраждала від війни найбільше?

– Українська медицина проходить черговий стрес-фактор. Ситуація складна, бо ворог прицільно нищить заклади охорони здоров'я, і багато об'єктів медичної інфраструктури за ці всі місяці зруйновано та пошкоджено. Тож одне з найважливіших завдань нашої команди – якнайшвидше відновити надання медичної допомоги населенню у найбільш постраждалих регіонах та на деокупованих територіях, і зокрема можливість захиститись від інфекційних хвороб, серед яких і COVID-19.

Принагідно висловлюю вдячність усім колегам, які героїчно тримають медичний фронт у надскладних умовах, рятують життя і здоров'я українців попри небезпеку, і навіть в окупації. Також дякую всім міжнародним партнерам, які допомагають надавати медичну допомогу населенню, насамперед на деокупованих територіях, і всім, хто на різних рівнях долучається до розширення наших спроможностей. Україна неодмінно перемає і зміцнить сферу охорони здоров'я за найсучаснішими стандартами.

■ Новини науки

2. Дослідження підтверджує зв'язок між вакцинацією проти COVID-19 і тимчасовим збільшенням тривалості менструального циклу.

Грунтовне міжнародне дослідження підтвердило результати попереднього дослідження, проведеного у США, в якому було виявлено вплив вакцинації проти COVID-19 на середню тривалість менструального циклу. Нове дослідження, фінансоване Національним інститутом охорони здоров'я, охопило дані майже 20 тис. жінок, які отримали одну з дев'яти різних вакцин, – із Канади, Великобританії, Сполучених Штатів, країн Європи та інших країн світу.

У середньому збільшення тривалості циклу у вакцинованих жінок спостерігалось менш ніж на один день: збільшення на 0,71 дня після першої дози та збільшення на 0,56 дня після другої дози. Учасниці, які отримували обидві дози в одному циклі, мали збільшення тривалості циклу на 3,91 дня. Після вакцинації тривалість циклу збільшилася лише на 0,02 дня для осіб, які отримували одну дозу за цикл, і на 0,85 дня для осіб, які отримували дві дози за один цикл, порівняно з учасницями, які не були вакциновані. Зміни в тривалості циклу не відрізнялися залежно від типу отриманої вакцини. У більшості учасниць дослідження подовження тривалості місячних зникло після завершення вакцинації.

«Ці результати надають додаткову інформацію для консультування жінок щодо того, чого очікувати після вакцинації», – сказала Діана Б'янкі, доктор медицини, директор Національного інституту здоров'я дитини та людського розвитку (NICHD) імені Юніс Кеннеді Шрайвер.

Незважаючи на те, що деякі менструальні зміни можуть бути незначними для медичних працівників і дослідників, пишуть автори дослідження, але зміни в функціях організму, пов'язані з фертильністю, можуть викликати тривогу у тих, хто їх відчуває, і можуть сприяти сумнівам щодо вакцини.

■ Накази МОЗ

• Наказ МОЗ України від 13.01.2022 № 64

Введено в дію Рішення оперативного штабу Міністерства охорони здоров'я України з реагування на ситуації з поширення інфекційних хвороб.

Джерело: moz.gov.ua

Рішення оперативного штабу МОЗ України з реагування на ситуації з поширення інфекційних хвороб, яким схвалено позицію НТГЕІ щодо надання доступу до вакцинації проти COVID-19 дітям 12–17 років незалежно від наявності щеплень, які відповідають Календарю профілактичних щеплень.

Джерело: moz.gov.ua

■ «Гарячі» запитання

Відповідає консультант з експертної підтримки вакцинації проти COVID-19 спільного зі Світовим банком проєкту МОЗ України, голова Національної технічної групи експертів з питань імунопрофілактики Федір ЛАПІЙ.

? Чи має особливості введення першої бустерної дози у дітей порівняно з дорослими?

Так, є деякі відмінності. Дітям віком від 12 років перша бустерна доза вводиться не через 5 місяців, як дорослим, а з інтервалом 6 місяців. Виняток – діти, яким потрібно вводити додаткову дозу вакцини через стан здоров'я. У такому разі інтервал до введення першої бустерної дози становить 3 місяці.

? Чи схвалена в Україні вакцинація проти COVID-19 дітей віком 5–11 років? Якщо так, які особливості?

Так, в Україні схвалені рекомендації про вакцинацію проти COVID-19 дітей віком 5–11 років. Щойно вакцина надійде в Україну й буде доставлена в пункти щеплення, батьки зможуть захистити дітей від коронавірусної хвороби. Особливість вакцинації дітей цієї вікової категорії – застосування гомологічної вакцини для обох доз (від одного виробника на одній платформі).

? Якщо дитині на момент отримання другої дози вакцини в первинній серії чи отримання бустерної дози виповнилося 12 років, а до цього віку вона вже встигла отримати одну чи дві дози, то яку вакцину слід обрати і як правильно продовжити вакцинацію проти COVID-19?

Дитина має отримати дозу вакцини, яка відповідає її віку на день вакцинації. Якщо дитина переходить із молодшої вікової групи до старшої під час первинної серії або впродовж інтервалу перед отриманням бустерної дози, вона повинна отримати дозу вакцини для старшої вікової групи для всіх наступних доз.

■ Світова практика

США

CDC – Федеральна агенція Міністерства охорони здоров'я США – рекомендує вводити бівалентну бустерну дозу принаймні через 2 місяці після завершення первинної серії вакцинцаї. Інтервал не змінюється залежно від того, яка вакцина була застосована в первинній серії, та яка бівалентна бустерна вакцина (Moderna або Pfizer-BioNTech) буде введена.

Також у США всім особам віком від 5 років, які пройшли первинну вакцинацію, рекомендовано отримати одну двовалентну бустерну дозу незалежно від раніше отриманих бустерних доз. Людям, які раніше отримували одну або більше моновалентних бустерних доз, двовалентну бустерну дозу слід вводити принаймні через два місяці після останньої бустерної дози із застосуванням моновалентної вакцини.

Джерело: www.cdc.gov

Австралія

Австралійська технічна консультативна група з імунізації (ATAGI) рекомендує, щоб усі діти віком від 5 до 11 років пройшли первинний курс вакцинації з двох доз вакцини проти COVID-19 з інтервалом 8 тижнів. Уведення додаткової (третьої) дози в курсі первинної вакцинації рекомендовано через 2 місяці після другої дози для дітей із тяжким імунодефіцитом. Діти віком від 6 місяців до 5 років з високим ризиком важкого перебігу захворювання мають право на вакцинацію проти COVID-19.

ATAGI не рекомендує вводити бустерну дозу вакцини проти COVID-19 усім дітям віком від 5 до 11 років. Це пов'язано з тим, що наразі немає достатньої кількості доказів щодо тяжкого перебігу захворювання у здорових дітей цієї вікової групи, які вже отримали дві первинні дози вакцини проти COVID-19.

ATAGI рекомендує вводити бустерну дозу дитячої вакцини Pfizer проти COVID-19 (10 мкг, оригінальний варіант) дітям віком 5–11 років лише в окремих ситуаціях та тим, які отримали первинний курс вакцинації 3 або більше місяців тому:

- із серйозно ослабленим імунітетом;
- з інвалідністю зі значними або складними потребами у здоров'ї;
- із серйозними та/або численними захворюваннями, що підвищують ризик важкого перебігу COVID-19.

Наразі вакцини Spikevax (раніше – Moderna) і двовалентні вакцини проти COVID-19 (адаптовані під варіант «Омікрон») не ліцензовані для використання як бустерні дози у віковій групі 5–11 років.

Також ATAGI продовжує рекомендувати 3-місячний інтервал між нещодавно підтвердженою інфекцією SARS CoV-2 і введенням дози вакцини проти COVID-19.

Джерело: health.gov.au/news, health.gov.au

■ Nota bene

Рекомендуємо скористатись можливістю **отримати безоплатний доступ** для українських лікарів до платформи **UpToDate** – провідного глобального клінічного ресурсу доказової медицини.

Для цього слід зареєструватися за посиланням: uptodate.phc.org.ua

Детальніше про механізм реєстрації – на сайті Центру громадського здоров'я: phc.org.ua/uptodate

Рекомендуємо ознайомитись із додатковими корисними джерелами достовірної інформації про COVID-19 та вакцинацію.

1. Все про вакцинацію від COVID-19 в Україні: vaccination.covid19.gov.ua
2. Брошура для медиків «Як розмовляти з пацієнтами про COVID-19» – у каталозі діджитал- та друкованих матеріалів «Спільнотека» від ЮНІСЕФ spilnoteka.org
3. Про вакцинацію пацієнтів з онкологією – сторінка благодійного фонду «СТОПРАК» STOPCANCER.Foundation

Маєте запитання за темою COVID-19 та вакцинації чи пропозиції щодо наповнення дайджесту – переходьте за QR-кодом і пишіть нам, будемо вдячні за зворотний зв'язок, що допоможе зробити ще кориснішу підбірку в наступних випусках.

Усі випуски дайджесту – за посиланням через QR-код